GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mâre Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĚ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O sèriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 15. *Mercurĭ, 21 Ianuariu (2) Februariu.* **1887.**

Brașovŭ, 20 Ianuariu 1887.

Din Viena, unde se ținură conferințele miniștrilorŭ austro-ungarĭ, sosescŭ scirĭ posomorîte. Nicĭ în marele consiliu de Duminecă, presidatŭ de Maiestatea Sa, nu s'au pututŭ ințelege Austriacii cu Ungurii asupra cestiunilorŭ pendente ale pactului. Numai între ministrulŭ honveḍilorŭ și între colegii sĕi ḍela resorturile de rĕsboiu din Viena decurgŭ sfătuirile mai netedŭ, până la punctulŭ delicatŭ alŭ acoperirii cheltuelelorŭ militare, care depinde dela votulŭ parlamentelorŭ.

In memoratulŭ consiliu de miniștri sĕ se fi discutatŭ și cestiunea acoperirii cheltuelelorŭ, ce le pretinde organisarea glótelorŭ, precum și completarea unorŭ cumpĕrărĭ mai dinainte ordonate pentru armată. Se asigură, că pentru încuviințarea sumelorŭ recerute vorŭ fi convocate delegațiunile încă în luna lui Martie a anului curentŭ, décă până atuncĭ nu se va mai limpeḍi situațiunea politică turbure și amenințătóre de astăḍĭ.

Destulŭ de triste suntŭ dér prospectele ce i se deschidŭ statului ungarŭ tocmai în momentulŭ, când i se impune cu-o imperiósă necesitate alternativa, ca séu sĕ-șĭ reguleze financele séu sĕ se declare insolvabilŭ.

Șefulŭ oposițiunei moderate, contele Apponyi, șĭ-a alesŭ bine momentulŭ spre a critica într'o adunare a oposițiunii moderate din Ungaria de sudŭ, ținută Dumineca trecută în Timișóra, programa financiară a cabinetului Tisza.

Acésta programă, ḍise Apponyi, culminéză, cum se pare, în asigurarea d-lui Tisza, care ḍise: „am maioritatea, prin urmare remânŭ la putere“.

O asemenea stare de lucrurĭ nu prea servesce spre onóre maiorităților. Bine că guvernulŭ a vorbitŭ în cursulŭ desbaterei budgetare de economii, de-o esploatare mai intensivă a dărei de consumŭ, dér, adauge Apponyi, tóte acestea nu se potŭ lua în seriosŭ, pe câtŭ timpŭ guvernulŭ se gândesce la cheltuelĭ de luxŭ, cum este continuarea clădirei parlamentului, cu tóte neajunsele financiare de aḍĭ, apoi mărirea cheltuielelorŭ prin acordarea de pensiunĭ miniștrilorŭ și fișpanilorŭ și prin crearea posturilorŭ de secretarĭ ai fișpanilorŭ.

In ceea ce privesce negociările pentru încheierea pactului cu Austria, conducĕtorulŭ opozițiunii moderate e de părere, că guvernulŭ nu are în vedere marele interesŭ alŭ statului ungarŭ de-așĭ puté câștiga o basă sigură pentru regularea financelorŭ sale.

Acésta basă, crede Apponyi, numai atuncĭ se va puté câștiga, décă guvernulŭ nu se va îndatora a susține teritoriulŭ comunŭ de consumŭ înainte de a i se 'fi datŭ garanții, că va puté esecuta reforma dărilorŭ indirecte și mai alesŭ a dărei pe spirtŭ în ințelegere cu Austria, dér așa cum pretinde situațiunea financiară a Ungariei.

Cu multă agerime combătù Apponyi mai departe afirmarea ministrului-președinte, „că dênsulŭ a redicatŭ véḍa și puterea statului ungarŭ în afără și în întru.“

E adevĕratŭ, ḍise elŭ, că Ungaria posede aḍĭ mai mare greutate, decâtŭ orĭ și când după desastrulŭ dela Mohacĭ, dér acésta este a se mulțămì operei „înțeleptului Deak“, căreia Tisza i s'a împotrivitŭ la începutŭ, ér mai târḍiu n'a sciutŭ sĕ-o desvolte mai departe.

Dér óre aḍĭ e mai mare greutatea Ungariei decâtŭ pe timpulŭ guvernelorŭ deakiste? Insémnă óre noua direcțiune a politicei nóstre esteriόre: alianța celorŭ trei împĕrațĭ, o crescere a influinței unguresci? Nu se manifestă tocmai acum slăbiciunea guvernului în cestiunea pactului?

Și în întru, înainta-t'a óre țéra în administrația și justiția sa și pe drumulŭ ideilorŭ și alŭ reformelorŭ sănătóse? Nicĭ vorbă. Pentru aceea însĕ sub guvernulŭ de aḍĭ șĭ-a ajunsŭ punctulŭ de culminațiune în înjosirea tuturorŭ organelorŭ statului de-a servi scopurilorŭ dominațiunei unei partide.

Justiția este negligeată și stagnéză; viața publică cade în apatiă, căcĭ orĭce manifestare ce nu convine partidei domnitóre, este suprimată printr'o sistematică prigonire. De pe băncile miniștrilorŭ n'auḍimŭ decâtŭ polemice neînsemnate și glume mai puținŭ séu mai multŭ succese. Corupțiunea și servilismulŭ, ce se lățescŭ în societate, le descriu chiar și Tisaiștii în colorile cele mai întunecate.

Fată cu asemenĭ fapte Apponyi declară lăudăroșiile ministrului-președinte de-o amăgire optică, căcĭ crescêndŭ puterea lui și a partidei sale, elŭ crede că s'a rĕdicatŭ puterea și véḍa țĕrii.

Noi însĕ — încheiă Apponyi — nu înțelegemŭ misiunea și véḍa statului așa, ca pentru împlinirea celei dintâiu și întărirea celei din urmă, unŭ bărbatŭ de statŭ, séu o partidă sĕ pună genunchele pe gâtŭ vieței constituționale a națiunei.

Cuvintele aceste cuprindŭ o gravă și seriósă admonițiune, numai sĕ nu fi rĕsunatŭ și de astădată în pustiă.

Corespondință din România.

Bucuresci, în 16 Ianuariu v. 1887.

Afacerile nóstre politice interne suntŭ fórte încurcate, câtŭ pentru cele esterne nu sciu ce sĕ mai ḍicŭ.

Incurcăturile rĕsăritene și apusene apasă fórte greu atmosfera politicei nóstre esteriόre. Noi, carĭ stămŭ pe câmpulŭ de acțiune alŭ certelorŭ rĕsăritene, suntemŭ cu atâtŭ mai îngrijațĭ, cu câtŭ în negura diplomației moderne nu mai putemŭ distinge pe amicĭ de inimicĭ.

Ingrijirea a începutŭ deja a se arăta chiar și pe fruntea guvernului. Acésta e urmarea când unŭ micŭ poporŭ se aruncă pré multŭ în brațele unuia mai mare și mai tare.

Convențiunile comerciale de încheiatŭ ne încurcă și mai multŭ situația. Crisa financiară, aḍĭ generală în Europa întrégă, la noi din lipsa de industriă și de comerciu este mai greu simțită, dovadă crescerea agiului și stagnarea totală a afacerilorŭ comerciale.

Constatŭ unŭ lucru însĕ: — rĕsboiulŭ vamalŭ, ce'lŭ purtămŭ cu vecinii nostri Austro-Ungarĭ, are urmărĭ cu multŭ mai slabe decâtŭ acele de carĭ ne temémŭ noi.

Rĕulŭ acesta l'amŭ mai puté suferì, dér ceea ce nu pré putemŭ suferì este pĕcatulŭ politicei nóstre interne, care chiar acum se rĕsbună.

Țéra este nemulțumită ca nicĭodată și nemulțumirea acésta a pĕtrunsŭ deja tóte straturile societății. Dovadă că opiniunea publică, care la noi nu pré era desvoltată, a începutŭ a se mișca, condamnândŭ faptele rele ale guvernului.

In Camere interpelațiile curgŭ mereu și este bine cunoscutŭ, că guvernulŭ celŭ mai interpelatŭ nu este celŭ mai bunŭ; căcĭ interpelația este o armă cu douĕ tăișurĭ, ea rănesce mai rĕu pe mănuitorŭ décă n'are temeiu.

Până aḍĭ celŭ rănitŭ este guvernulŭ, dovadă că se tratéză de interpelații temeinice.

Temeinicia lorŭ a fostŭ mai tare dovedită chiar și de guvernŭ, care a încercatŭ a le opri, chiar cu prețulŭ „călcărei constituției“. Acéstă oprire nu a succesŭ pe deplinŭ, căcĭ după cum bine scițĭ, guvernulŭ a fostŭ silitŭ a se pocăì și a le da liberŭ cursŭ imediatŭ după vacanțele sfintelorŭ sĕrbătorĭ.

Rêndulŭ interpelațiilorŭ s'a deschisŭ, în ședința Camerei din 12 (24) Ianuariu, de către d-lŭ N. Fleva, fostŭ primarŭ alŭ capitalei și fostŭ membru fruntașŭ alŭ partidului dela guvernŭ, de care s'a ruptŭ după 20 de anĭ de luptă frățéscă, vĕḍêndu'lŭ că 'șĭ părăsesce principiele »liberale naționale“ și degeneréză la nivelulŭ de „colectivitate“.

Obiectulŭ au fostŭ ultimele alegerĭ comunale, carĭ cu privire la libertatea lorŭ au întrecutŭ nu numai pe ale d-lui C. Tisza, dér chiarŭ și pe ale lui Midhat-Pașa.

Domnulŭ N. Fleva, unŭ vechiu deputatŭ și escelentŭ oratorŭ, ș'a începutŭ vorbirea cu cuvintele: »Obiectulŭ interpelațiunei mele nu privesce unŭ faptŭ isolatŭ, ci ùnŭ întregŭ sistemŭ de administrațiune“. Continuândŭ spuse, că d-sa s'a despărțitŭ de liberalii dela putere, carĭ se numescŭ pe sine „colectiviștĭ«, din causă că aceștia degenerândŭ au ajunsŭ d'a subordina cele mai vitale interese ale țĕrii intereselorŭ politicei de partidŭ. Pentru acestŭ scopŭ secretulŭ votului a fostŭ violatŭ, în módulŭ celŭ mai urîtŭ și resultatulŭ au fostŭ vĕrsărĭ de sânge la Botoșanĭ, la Turnu-Severinŭ și în alte locurĭ; ér resultatulŭ finalŭ, pe lângă învingerea guvernului, a mai fostŭ și umplerea aresturilorŭ cu liberĭ cetățenĭ în cincĭ orașe principale.

Vĕ crușŭ cu alte detailurĭ, carĭ nu suntŭ nicĭ frumóse nicĭ folositóre, e durerosŭ numai că au pututŭ fi dovedite prin reproducerĭ de acte adeverite.

Mai bine era de rĕmâneamŭ și noi crutațĭ de nefericita ședință a Camerei din 12 (24) Ianuariu an. c., în care d-lŭ I. C. Brătianu ne-a datŭ o dovadă mai multŭ, câtŭ de multŭ s'a schimbatŭ. Rĕspunsulŭ d-sale ar fi mai bine de l'amŭ puté uita, căcĭ elŭ face sĕ scadă valórea parlamentarismului nostru, care a statŭ pe o tréptă cu multŭ mai înaltă sub împrejurărĭ mai grele ca cele de aḍĭ. Acum valórea parlamentarismului nostru decade din ḍi în ḍi, precum a decăḍutŭ și partidulŭ d-lui I. C. Brătianu.

Totŭ ce a fostŭ mare și romănescŭ în acelŭ partidŭ, odată atâtŭ de alesŭ și nobilŭ, a eșitŭ din elŭ. Ântêiu Kogălniceanu și C. A. Rosetti, întemeiătorii partidului democraticŭ în România, apoi Dim. Brătianu, N. Ionescu și toțĭ, dér toțĭ bĕtrânii, carĭ au întemeiatŭ România de aḍĭ.

Astăḍĭ d-lŭ I. C. Brătianu este încungiuratŭ *aprópe numai* de neofițĭ și de acei ómenĭ fără principii, fără valóre intelectuală și morală, pe carĭ atâtŭ de bine i-a caracterisatŭ d-lŭ M. Kogălniceanu numindu-i »zestrea guvernamentală.« Aceștĭ ómenĭ suntŭ fórte departe de a simți „romănesce,“ ba cei mai mulțĭ suntŭ atâtŭ de străinĭ simțirii românescĭ, care a clăditŭ statulŭ nostru, încâtŭ nicĭ n'au trecutŭ prin ântêia generațiune a dragostei de brazdă. Și mĕ dóre inima, că trebue sĕ mărturisescŭ, că aceste spirite speculante străine conducŭ aḍĭ pe d-lŭ I. C. Brătianu, bărbatŭ care odinióră era atâtŭ de multŭ stimatŭ și iubitŭ de toțĭ Românii.

A doua interpelațiă a fostŭ a d-lui T. Maiorescu, asupra devastărilorŭ făcute în ḍiua de 5 Septemvre anulŭ trecutŭ la redacțiunile ḍiarelorŭ »Epoca,« „România« și «L'Indépendance Roumaine“

Tótă lumea cunósce aicĭ natura acestorŭ devastărĭ. Se ḍice — și nu fără temeiu, că ele au fostŭ înscenate de poliția. Celŭ puținŭ faptulŭ, că au pututŭ fi continuate timpŭ de aprópe trei óre întregĭ, în centrulŭ capitalei, fără ca poliția sĕ încerce a-le oprí, dă prilegiu la întemeiate bănuelĭ. Poliția nóstră nu e tocmai rea, dér când o poliția nu scie înfrêna o bandă de 60—100 de ómenĭ, gunoiulŭ capitalei, carĭ ḍiua în améḍa mare, în centrulŭ Bucurescilorŭ, face gălăgiă și comite crime timpŭ de trei óre întregĭ, o astfelŭ de poliția ișĭ pierde dreptulŭ de-a mai fi numită bună. Pe lângă acésta ea prin nepăsarea ei ne-a sguduitŭ în credința ce o avémŭ, că administrația nóstră ne scie garanta siguranța publică.

Pentru prestigiulŭ statului românŭ față cu străinii, dlŭ Maiorescŭ avea tótă dreptatea a face interpelarea sa, cu atâtŭ mai vêrtosŭ, că guvernulŭ în timpŭ de aprópe 5 lunĭ n'a găsitŭ cu cale a pedepsi pe cei vinovațĭ, nicĭ a-i stigmatisa măcar.

Ședința Camerei a fostŭ sĕrbătorèscă. Logia diplomaților a fostŭ bine cercetată, asemenea tribuna damelorŭ, în care se aflau peste 60 de dame, fruntea societății Bucurescene. Celelalte tribune și galerii erau cu totulŭ îndesuite. Ca vechiu parlamentarŭ românŭ potŭ sĕ vĕ spunŭ, că mai rarŭ se întêmplă la noi ca o ședință sĕ fiă mai bine cercetată.

Domnulŭ Maiorescu a fostŭ mai calmŭ și mai academicŭ ca totdéuna în desvoltarea interpelației sale, care ca formă oratorică a fostŭ sublimă.

Desbaterile au fostŭ purtate din partea minorităţii cu multŭ tactŭ şi decenţă parlamentară; despre maioritate, o spunŭ cu durere nu potŭ ḑice acelaşĭ lucru, cu tóte că doi ministrî se înpărtăşiră la discusiune — d-lŭ I. C. Brătianu şi d-lŭ E. Stătescu.

Moţiunea propusă de d. Maiorescu, care în blânda formă cu care a fostŭ redactată, pare a fi intenţionatŭ mai multŭ a dovedi faţă cu lumea străină, că totuşĭ nu suntemŭ barbarĭ, deşi se comitŭ în capitala nóstră astfelŭ de lucrurĭ, fù respinsă de maioritatea camerei.

Destulŭ de rĕu. Se vede că maioritatea nu a înţeles'o. Greşéla s'a comisŭ, ea cade în contulŭ guvernului, care a cerutŭ votulŭ în contra moţiunei, dovedindŭ cu acésta indirectŭ, că în România se potŭ comite crime chiar şi în ḑiua mare, rĕmânĕndŭ nepedepsite.

Acésta este morala votului de erĭ. Ca sĕ fiă bine înţelésă, étă moţiunea d-lui Maiorescu: *Camera, regretândŭ devastările comise în ḑiua de 5 Septemvre 1886 la redacţiile unorŭ ḑiare din capitală, trece la ordinea ḑilei.*

Aceste devastărĭ, precum bine sciţĭ, au constatŭ în ferestri sparte şi mobile stricate, catastive şi alte cărţĭ rupte şi aruncate pe ferestri, isprăvindŭ greulŭ muncei cu ḑiariştĭ bătuţĭ. Unŭ vandalismŭ, care a întunecatŭ simpatica figură a d-lui prim-ministru, disgustândŭ lumea, chiar în cele mai sincere momente de durere pentru asasinatulŭ îndreptatŭ asupra acestui distinsŭ patriotŭ.

După cum vedeţĭ, este rĕu servitŭ d-lŭ I. C. Brătianu!

Rĕspunsulŭ d-lui I. C. Brătianu a fostŭ forte slabŭ, d-sa s'a perdutŭ în mărirea fapte'orŭ partidului liberalŭ, spunĕndŭ între altele şi nostimada, că de nu lupta partidulŭ numitŭ, d-lŭ Maiorescu nu era aḑĭ ceea ce este, ci póte unŭ dascălŭ orĭ vr'unŭ popă la satŭ. O voce de pe banca ministerială a mai adăugatŭ cuvintele: „în Transilvania", ceea ce a făcutŭ pe unŭ domnŭ deputatŭ din oposiţiă sĕ replice: „cuvêntulŭ de Transilvania n'a pututŭ eşi decâtŭ din gură grecéscă orĭ bulgăréscă"!

Şi a ghicit'o omulŭ, ceea ce nu era greu, căcĭ în camera d-lui Brătianu suntŭ fórte mulţĭ străinĭ, carĭ nu ascundŭ nicĭdecum ura lorŭ cătră Transilvănenĭ. Dealtmintrelea ura acésta, nu sciu comandată e de susŭ, orĭ alta sĕ fiă causa, destulŭ că eu ca omu bĕtrânŭ nu'mĭ aducŭ aminte sĕ fi fostŭ vreodată la noi atâtŭ de lăţită ca în timpulŭ de faţă. *Elementulŭ străinŭ adusŭ la putere o propagă cu multŭ zelŭ. Este bine ca acestŭ lucru sĕ se scie şi la d-vóstră peste munţĭ!*

Şedinţa din 14 (26) l. c. a fostŭ una din cele mai furtunóse din câte s'au vĕḑutŭ vreodată în Camera nóstră. Furtuna s'a rădicatŭ îndată la inceputulŭ şedinţii, în urma înpărtăşirei, că N. Fleva a fostŭ rănitŭ în duelŭ de unŭ d. ministru în diminéţa acelei ḑile. Furtuna a duratŭ până la sfĕrşitulŭ şedinţei fiindŭ continuu nutrită de maioritate.

Tristă cameră ş'a alesŭ d. I. C. Brătianu!

Bărbatulŭ acesta încungiurându-se mai alesŭ de ómenĭ, *carĭ înţelegŭ patriotismulŭ în a se căpĕtui pe ei înşişĭ*, ş'a perdutŭ multŭ din popularitatea sa. Rĕu de totŭ, căcĭ vorŭ trece póte vécurĭ până ce în România se va mai face unŭ omŭ atâtŭ de popularŭ. Cu puterea acésta în mână d. Iónŭ Brătianu putea sĕ clădéscă viitorulŭ statului românŭ, reformândŭ multe ce suntŭ de reformatŭ la noi. In loculŭ acestorŭ reforme s'au deslănţuitŭ patimele aducêndu-se la suprafaţă fiinţe problematice, tolerându-se abusulŭ, slăbindu-se mai de totŭ patriotismulŭ, care acum este înlocuitŭ cu chiverniséla, generalisându-se setea de înavuţire »peste nópte« sub masca acţiunii patriotice.

În loculŭ sciinţei şi a onestităţii, aḑĭ are trecere şiretliculŭ şi mişelia, in loculŭ înplinirii datoriei linguşirea şi minciuna, în loculŭ patriotismului jertfitorŭ destrabălarea risipitóre, în locŭ de unire şi iubire ură şi discordiă, în locŭ de sprijinire persecuţiă, în locŭ de muncă onestă, care sê te ridice, protecţionismulŭ demoralisătorŭ.

La decăderea acésta d. I. C. Brătianu nu este directŭ vinovatŭ, ci indirectŭ fiindŭ rĕu servitŭ de amicii problematicĭ ai d-sale.

Nu este óre dovadă de decadenţă şi faptulŭ, că mişcarea nóstră literară nu a fostŭ atâtŭ de sĕracă, precum este aḑĭ, nicĭ prin anii 57—65, când eramŭ la începutulŭ formaţiunii nóstre de statŭ şi fórte sĕracĭ de bărbaţĭ cu învĕţătură?

Atuncĭ aveamŭ celŭ puţinŭ idealurĭ, aḑĭ nu mai suntŭ nicĭ acestea; atunci progresamŭ, aḑĭ stămŭ pe locŭ, ba se pare că dămŭ îndĕrĕtŭ în timpurile de tristă memoriă.

Este amarŭ adevĕrŭ, dér trebue sĕ se scie, póte că se va afla cineva care sĕ ne strige energicŭ »unde vĕ duceţĭ?" ca sĕ ne treḑimŭ.

Ne-amŭ pré stricatŭ moravurile bune, ce le avuserămŭ din bĕtrânĭ. Şi sciţĭ de ce? S'a împrăştiatŭ dispreţulŭ între noi!

De ne mai póte mântuì ceva, este instrucţiunea reformată şi ridicată şi proectulŭ acestei reforme zace între dosarele camerei, căcĭ, după cum se vorbesce, d-lŭ I. C. Brătianu nu are curagiulŭ sĕ-lŭ pună la ordinea ḑilei.

Nicĭ atâta urmă nu rĕmâne †.

Visita regelui Milan la regele Carolŭ.

Scirea despre o apropiată visită ce o va face regele Milan alŭ Serbiei la Curtea din Bucurescĭ se confirmă din parte autoritativă şi, după cum se scrie din Belgradŭ, a fostŭ primită cu viuă mulţămire în tóte cercurile sêrbescĭ.

Se lăţise în genere credinţa, că raporturile cu România în urma rĕsboiului sêrbo-bulgarŭ, în timpulŭ căruia simpatiele regatului învecinatŭ arŭ fi înclinatŭ mai multŭ spre principele Alexandru, n'arŭ mai fi aşa de cordiale, precum s'au arătatŭ atâtŭ de ostentativŭ cu ocasiunea visitei regelui Carolŭ în anulŭ 1884. Visita de acum a regelui Milanŭ nu se póte considera nicĭdecum ca o contravisită şi prin urmare nicĭ ca unŭ actŭ de simplă curtenire. Acestŭ caracterŭ l'a avutŭ călĕtoria regelui Carolŭ în anulŭ 1884, căcĭ încă în anulŭ 1874 făcù regele Milan prima sa visită în Bucurescĭ, pe care a repeţit'o după aceea cu ocasiunea călĕtoriei sale la Ploescĭ la împĕratulŭ Alexandru II în timpulŭ rĕsboiului ruso-turcŭ.

Apropiata călĕtoriă se consideră în cercurile ce dau mĕsura ca unŭ actŭ eminentŭ politicŭ, care ar avé scopulŭ sĕ stabiléscă o procedere comună a ambelorŭ regate intr'unŭ eventualŭ conflictŭ europeanŭ şi o atitudine conformă în cestiunea bulgară. Convorbirile incepute au doveditŭ simţĕmintele cele mai amicale atâtŭ în cercurile Curţilorŭ, câtŭ şi în cele guvernamentale ale celorŭ douĕ state vecine, şi facŭ sĕ se spereze cu credinţă, că resultatulŭ importantei intrevederĭ va fi favorabilŭ.

Pregătirile militare ale Serbiei.

Din Belgradŭ a primitŭ „Pester Lloyd" o corespondenţă, în care se spune că Serbia face întinse pregătirĭ militare şi se grăbesce cu reorganisareă armatei. La începutulŭ lui Ianuariu au fostŭ chiemaţĭ la Belgradŭ toţĭ divisionarii din interiorulŭ ţĕrii şi sub preşedinţa ministrului de rĕsboiu au desbătutŭ formarea nouĕlorŭ cadre ce au sĕ se creeze pentru a doua chiămare şi au stabilitŭ dislocarea trupelorŭ. Contrarŭ anilorŭ anteriorĭ contingentulŭ recruţilorŭ s'a ridicatŭ deja la 1 Decemvre aşa că formarea nouĕlorŭ cadre va începe deja în luna Februariu.

In acelaşĭ timpŭ se va conchiăma a doua chiămare la esercițiu pe timpŭ de 14 ḑile şi se vorŭ face aceste esercițiĭ încă de douĕ orĭ la primăvéră, pentru ca omenii sĕ se deprindă perfectŭ cu noua puşcă. Intréga oştire e înarmată deja cu puşca Mauser-Koka. S'au procuratŭ cantităţĭ marĭ de provisiunĭ. Artileria a eserciatŭ cu nouĕle tunurĭ Bange; la aceste esercițiĭ au luatŭ parte tóte reservele artileriei. In turnătoria dela Kragujevac se crează din materialulŭ de bronzŭ alŭ vechilorŭ tunurĭ unŭ parcŭ mai mare de asediu. In fabrica de cartuşe se facŭ pe fiecare ḑi 100,000 cartuşe. Peste totŭ în atelierele dela Kragujevac domnesce o mare activitate.

Mai departe se va pune în lucrare unŭ sistemŭ de fortificaţiunĭ stabile pentru apĕrarea regatului şi împrejurarea, că s'a decisŭ fortificarea Kladovei la granita României, se comentéză fórte multŭ, deórece — ḑice corespondentulŭ — acésta nu póte fi îndreptată contra României. „Agenţia Liberă" însĕ ne-a adusŭ scirea, că Kladova se fortifică tocmai de témă, ca nu cumva într'unŭ eventualŭ rĕsboiu România sĕ ocupe ţinutulŭ Kladovei. Cercurile sêrbescĭ ḑicŭ că acéstă mĕsură e luată contra Rusiei, pentru casulŭ când acésta ar întra în România, ca în 1877.

Conscrierea ambelorŭ chiămărĭ s'a terminatŭ complectŭ şi în viitorŭ efectivulŭ armatei sêrbescĭ va numĕra 134,000 combatanţĭ, carĭ însĕ abia în anulŭ trecutŭ au pututŭ fi eserciaţĭ, şi încă fórte defectuosŭ. Instrucţiunea oştirei lasă încă multŭ de doritŭ. Cheltuelile acestorŭ pregătirĭ militare suntŭ marĭ. S'au trecutŭ sumele disponibile ale diferitelorŭ ministerie la ministeriulŭ de rĕsboiu, aşa că unele reforme se vorŭ amâna; aşa ministerulŭ cultelorŭ a trebuitŭ sĕ amâne crearea academiei şi pregătirile pentru înfiinţarea unei universităţĭ. Numai ministerulŭ comunicaţiunei lucréză grabnicŭ la complectarea reţelei căilorŭ ferate din ţéră şi face procurărĭ estraordinare de vagóne pentru acestea stau în legătură cu înarmăriie de rĕsboiu.

SCIRILE ḐILEI.

Fóia oficială „Wiener Ztg." publică o provocare, ca cei *obligaţĭ la glóte*, calificaţĭ pentru serviciulŭ de oficerŭ, sĕ petiţioneze fără întârḑiere la aceste posturĭ de oficerĭ, cătră autoritatea politică cercuală din loculŭ petiţionarului. Se crede că deja în Februarie se vorŭ desemna posturile de oficerĭ la glóte.

—x—

Sâmbătă a fostŭ o întrunire în *Viena* a miniştrilorŭ ungurĭ cu ministri de resortŭ austriacĭ, căreia i-a urmatŭ apoi o conferinţă comună sub preşedinţa contelui Kalnoky. Se atribue mare însemnătate acestei întrunirĭ şi conferinţe.

—x—

FOILETONU.

Istoria a cincĭ primăverĭ.

(După C. Rupp.)

L'amŭ aşteptatŭ cu dorŭ — în urmă a sositŭ! Atâtea speranţe frumóse, atâtea planurĭ marĭ nutriamŭ despre viitorulŭ lui; multe, multe óre amŭ petrecutŭ aşa în aşteptare, oftândŭ cu inima duiósă după dênsulŭ.

In urmă, când nicĭ n'amŭ visatŭ, a sositŭ. Da, a venitŭ cu obrăjorii sĕi de rosă aducêndu-ne cu zîmbirea sa raiulŭ, pacea, binecuvêntarea şi iubirea. — Cine a fostŭ elŭ? Nimicŭ mai multŭ, decâtŭ unŭ mititelŭ băiat, dér care a fostŭ destulŭ de putermicŭ, ca sĕ ne prefacă căsuţa în palatŭ, întristarea în veseliă, munca in fericire, şi pre noi înşine în ómenĭ voioşĭ.

Noi ìlŭ guguliamŭ. Ne siliamŭ pe'ntrecute sĕ-i facemŭ pe voiă, măcar-că nicĭ nu ne înţelegea; nu scia elŭ decâtŭ sĕ dórmă, sĕ plângă şi sĕ surîdă. Nouĕ şi atâta nĭ-a fostŭ deajunsŭ. In loculŭ lui vorbiamŭ noi, ne rugamŭ asupra legănaşului sĕu, — şi ţeseamŭ planurĭ despre viitorulŭ lui.

Leagănulŭ lui nĭ-a devenitŭ, afară de părinţĭ, şi nouĕ cortulŭ mărturiei, aicĭ ni s'a întăritŭ credinţa, începură a ne luci speranţele şi ni s'a prefăcutŭ în votŭ eternŭ iubirea. Aicĭ conveniamŭ în fiă-care ḑi, aicĭ ne adunamŭ, când mergeamŭ de acasă, aicĭ grăbiamŭ decă sosiamŭ de undeva, aicĭ ne petreceamŭ cele mai multe şi mai fericite óre din ḑi. Aicĭ veniamŭ numai sĕ ne bucurămŭ, durerile ni le lăsamŭ dincolo de pragŭ.

Aşa trecù primăvéra dintêiu. După ce ne culegeamŭ florile, de pe buzele copilaşului acestuia, aşteptamŭ primulŭ bobocelŭ de rosă, primulŭ glasŭ, ce sémĕnă a vorbă. Voia sĕ vorbéscă, dér buzele'i erau debile, limba grea, — ḑicea însĕ multŭ prin ochii sĕi prudenţĭ, vorbitorĭ. Noi ìlŭ înţelegeamŭ.

Asupra nóstră surîdea ceriulŭ, surîdea întréga natură, pe buzele părinţilorŭ cocheta surîsulŭ fericirei, — şi noi încă ne bucuramŭ.

Primăvéra a doua a sositŭ. Din mititelulŭ nostru a devenitŭ unŭ puişorŭ drăgălaşŭ, ce se târâia pe pămêntŭ şi a cărui balbutire plătea mai multŭ decâtŭ orĭ ce elocinţă. — Ruinele de tobe, fliscoi, zurgălaue, păpuşĭ de gumă dedeau mărturiă despre o putere destructivă, despre unŭ micŭ tiranŭ, înaintea căruia se închina fiăcare locuitorŭ alŭ casei linişţite.

Aşa e, miculŭ „Pubi" a fostŭ tiranŭ! Oh, plăcută, uşóră tirăniă!

Şi noi trebuia sĕ-i plătimŭ dare scumpă, i-amŭ plătitŭ cu mărgăritarele lacrimelorŭ de bucuriă. Elŭ a fostŭ destulŭ de putericŭ a le cere, şi plăcutŭ fără sfîrşitŭ a le merita!

Pre toţĭ ne cunoscea—numai una mai lipsea, — sĕ ne chiame după nume! O dorinţă cam timpuriă dela noi.

A venitŭ însĕ primăvéra a treia. Acuma ne pronunţa numele, ne cunoscea însuşirile bune, ne scia spune cé vrea. Mânca cu noi la o mésă, avea mâncările sale preferite, pocalulŭ sĕu micuţŭ, din care numai elŭ bea. Ne silea sĕ-i umblămŭ în voiă, sĕ ne jucămŭ cu elŭ, căcĭ altmintrea se mânia.—Noi nu cutezamŭ a lucra în contră i. Ne temeamŭ de mânia lui, ne temeamŭ, că-i vomŭ perde graţia.

In totŭ loculŭ era şi elŭ de faţă, tóte trebuia sĕ le véḑă, căcĭ décă se vedea ignoratŭ, atâta se ruga, atâta plângea, până ce eramŭ constrînşĭ a-lŭ primi şi pe elŭ în societate.

Căcĭ aşa de bunŭ era elŭ! Pe ḑiua de Crăciunŭ a învĕţatŭ rugăciunile. Cunoscea pe Isusŭ, scia că e micuţŭ ca şi elŭ, că iubesce copilaşii şi că le aduce darurĭ de Crăciunŭ.

Câtŭ de greu nĭ-a fostŭ sĕ aşteptămŭ séra de Crăciunŭ. Ne-amŭ făcutŭ éră copii: mama, tata şi noi toţĭ.

Şi „Pubi" încă a aşteptatŭ cu dorŭ, dér nu scia de ce petrecemŭ aşa multŭ în sĕptĕmâna Crăciunului în odaia cea din urmă. Ér noi simţiamŭ înainte bucuria ceréscă din séra cea sântă şi bucuria mititelului, sufletulŭ nostru se întorcea cu decenii îndĕrĕtŭ delectându-se în suvenirĭ şi uitândŭ, că nu mai suntemŭ copii.

Cu câtă grijă le-amŭ întocmitŭ noi tóte — nu neamŭ uitatŭ nicĭ de carte cu icóne. Totŭ ce amŭ pututŭ afla prin invenţiositatea iubirei le-amŭ grămăditŭ laolaltă începêndŭ dela nucile aurite până la calulŭ de lemnŭ.

Dér cum nu, când ìlŭ iubeamŭ aşa de multŭ pe miculŭ ângeraşŭ!

Când culegeamŭ a patra óră viorele, „Pubi" şĭ-a lăpédatŭ cămăşuţa şi s'a îmbrăcatŭ în ciucurĭ. Timpŭ pururea memorabilŭ în viéta unui băiatŭ! Cu cămăşuţa deodată şĭ a desbrăcatŭ şi natura lărmuitóre.

S'a făcutŭ blândŭ, cugetătorŭ, ascultătorŭ şi docilŭ. Scia sĕ mediteze şi nu era îndĕrĕtnicŭ, îi plăceau ocupaţiunile linişţite. Asculta ore întregĭ vorbele bĕtrânilorŭ şi în ochii lui albastri se oglinda curatulŭ lui sufletŭ.

Ii plăceau multŭ povestile şi doinele, fără de acelea nu puté adormi.

Ii plăceau cărţile. Tóte hârtiile din casă le umplea cu hieroglife, carĭ representau magasinulŭ inteligenţei sale şi de pe carĭ elŭ puté sĕ cetéscă şi sĕ vorbéscă.

Cu privire la *împărțirea de posturĭ civile la subofícerĭ*, carĭ șĭ-au terminatŭ serviciulŭ militarŭ, ministrulŭ honvedimei a datŭ următórea ordinațiune: Gagiștii honvedĭ, anume temnicerii de statŭ majorŭ, sergenții majorĭ de statŭ majorŭ, subofícerii supraveghiătorĭ ai academiei Ludovica și măiestrii de artileriă n'au nicĭ unŭ dreptŭ de prioritate asupra posturilorŭ din serviciulŭ civilŭ reservate subofícerilorŭ. Intr'aceea acei gagiștĭ honvedĭ, carĭ au primitŭ deja unŭ certificatŭ pentru astfelŭ de posturĭ ilŭ păstréză pentru durata de timpŭ asigurată prin lege. Acei subofícerĭ, carĭ servescŭ 12 anĭ activŭ, spre a obține unŭ certificatŭ pentru serviciulŭ civilŭ și dorescŭ a fi numițĭ gagiștĭ, se facŭ atențĭ că sĕ caute a obține la timpŭ certificate, deórece în casŭ de întârdiare îșĭ perdŭ dreptulŭ d'a pretinde certificate.

—x—

Scólele din *Prejmerŭ*, care au fostŭ închise vr'o două lunĭ din causa tusei măgărescĭ, s'au deschisŭ fiindŭ bóla stinsă.

—x—

Unŭ casŭ straniu i s'a presentatŭ unui notarŭ publicŭ din *Timișóra*. In cancelaria lui apărură adecă doi țĕranĭ românĭ dintr'o localitate învecinată, însoțițĭ de o frumușică țĕrancă. Acésta era soția unuia dintre cei doi țĕranĭ, care 'șĭ vênduse nevasta celuilaltŭ țĕranŭ amicŭ alŭ sĕu și primise chiar o însemnată sumă dela acesta. Toțĭ trei se 'nvoiseră și nu pretindeau nicĭ mai multŭ nicĭ mai puținŭ decâtŭ sĕ le facă notarulŭ unŭ contractŭ de cumpĕrare. Notarulŭ îi făcù sĕ 'nțelégă că astfelŭ de transacțiunĭ nu suntŭ afacerĭ comerciale permise.

—x—

Cum se întrebuințéză sdrențele în *Romanŭ*, Moldova, de Jidanii brutarĭ, ne-o spune diarulŭ localŭ »Romanulŭ", care ține în redacțiunea sa o probă de tóte elementele din care Jidanii hrănescŭ populațiunea sub forma de pâne. Nicĭ paiele, nicĭ sdrențele, nicĭ códele de șórece nu lipsescŭ!!!

—x—

D. doctorŭ *V. Beianŭ*, medicŭ primarŭ alŭ orfelinatului grigorianŭ, profesorŭ la șcóla de maternitate și alŭ facultății de medicină din *Iașĭ*, șĭ-a propusŭ sĕ facă mai multe esperiențe de hipnotismŭ. E póte singurulŭ din toțĭ doctorii mai tinerĭ, care se îndeletnicește seriosŭ cu acéstă interesantă branșă din medicină, branșă desvoltată admirabilŭ prin esperiențele celebrului doctorŭ Charcot la Parisŭ. D. doctorŭ Bejanŭ a ajunsŭ ca, cu o rară abilitate, sĕ pótă adormi imediatŭ persónele cele mai nervóse, care se potŭ preta mai lesne la hipnotism; d. doctorŭ Bejanŭ dă adeseorĭ experiențe la care convócă și persóne profane din societate; d-sa este distinsŭ doctorŭ specialistŭ ca mamosŭ, și unŭ bravŭ muncitorŭ, în tóte ramurile sciinței lui Hipocrates, scrie „Rĕsboiulŭ«.

—x—

Cetimŭ în „Românulŭ": Amŭ reprodusŭ erĭ după diarulŭ parisianŭ „Le Figaro« notița privitóre la romanulŭ *„Madame de Presmes"*, scrisŭ de unulŭ din compatrioții noștri, care se ascunde sub pseudonimulŭ: *Rodolphe de Vézelay*. Diarulŭ parisianŭ »Le Gaulois«, care ne sosesce astădĭ, anunțândŭ apariținnea volumului dice: »Volumulŭ va face sensațiune; se află în elŭ povestirea „unei aventurĭ misteriόse pe care cei interesațĭ au as- „cuns'o cu mare grijă, dér ai căreĭ actorĭ suntŭ fórte „bine cunoscuțĭ. Acestŭ romanŭ cu totulŭ modernŭ se „va găsi în curêndŭ pe tóte mesele și'n mânele tuturorŭ „femeilorŭ frumóse". Ér diarulŭ parisianŭ „Le Gilblas", vorbindŭ de *„Madame de Presmes"* de Rodolphe de Vézelay, dice că este o carte pasionantă, în care scene bine alese din viéța parisiană și descrise cu o mare putere de observațiune se urméză una după alta. Vomŭ revenì și noi asupra cărței. Până atuncĭ, felicitațiunile nóstre d-lui Rodolphe de Vézelay pentru succesulŭ ce are lucrarea sa în lumea artistică parisiană."

—x—

Țiganii, schiță istorică, lucrată pentru petrecere după mai mulțĭ autorĭ, de *Iónŭ Popŭ Reteganulŭ*, editura autorului. Blașiu 1887, tipografia seminariului gr. gat.

Revista catolică, apare în fiăcare lună. Fasciculii XI și XII cuprindŭ: 1) Sĕ creămŭ internate pe lângă preparandii. 2) Credința adevĕrată catolică e fericirea și îndestulirea omului (continuare și fine.) 3) Reuniunea învĕțătorilorŭ românĭ gr. cát. din Archidiaconatulŭ Satu-Marelui, aparținĕtóre diecesei de Oradea-Mare. 4) Schițĕ din discursulŭ de primiția, ținutŭ la primiția o. d. Const. Lucaciu în Baia-mare la 21 Noemvre 1886. 5) Corespondențe. 6) O dare de sémă. 7) Cronica contimporană. 8) Biserica cea nouă din Sisiescĭ. 9) Poșta Redacțiunei. Directorulŭ periodicului: Dr. *Vasiliu Lucaciu*, Baia-mare, tipografia lui Mihailŭ Molnar 1886.

Der siebenbürgische Volksfreund, fóiă de Duminecă pentru orașŭ și provinciă, editorŭ și redactorŭ responsabilŭ *Franz Herfurth*. Cuprinsulŭ fasciculului 1 din 1887: Nr. 1. Zum neuen Iahr. — Ist die Welt fertig? — Eine Notlüge II. — Bilder aus der Hauptstadt. Allerlei aus aller Welt. — Spruche und Splitter. — Rätsel. — Briefkasten. — Marktberichte. — Nr. 2. Der Herr, er führt die Seinen. — Was ist Volkstum? — Eine Notlüge II. Harteneck (Mit Bild). — Reinlichkeit? — Wiegenlied. — Luther-abend in Bistritz. — Scherze und Schwänke. — Allerlei aus aller Welt. — Sprüche und Splitter. — Rätsel. — Marktberichte.

Starea învĕțămêntului poporalŭ în comitatulŭ Bistrița-Năsĕudŭ.

Inspectorulŭ regescŭ de scóle Dr. Iuliu Havas arată starea învĕțămêntului poporalŭ din comitatulŭ Bistrița-Năsĕudŭ în raportŭ cu naționalitățile. Resultatulŭ la care ajunge Havas este: Din comitatulŭ Bistrița-Năsĕudŭ suntŭ obligațĭ sĕ cerceteze scóla: 1114 (710) Maghiarĭ, 2946 (2887) Germanĭ și 6718 (6168) Românĭ. Prin cifrele din parontese vrea sĕ arete inspectorulŭ numĕrulŭ propriu alŭ naționalității, ér adausulŭ este compusŭ din cei carĭ s'au alăturatŭ la o naționalitate séu alta. De faptŭ, dintre cei obligațĭ, cercetéză scóla: 96.45 Maghiarĭ, 98.82 Germanĭ și 75.33% Românĭ. Așa déră primulŭ locŭ ilŭ ocupă Germanii, pe carĭ Havas i-ar recomanda ca modelŭ de imitațiune, décă ar sci, că în crescerea „patriotică" a copiilorŭ scólele nemțescĭ n'ar lăsa nimicŭ de doritŭ.

Alŭ doilea locŭ ilŭ ocupă Maghiarii, pe carĭ Havas îi află într'o stare înfloritóre, și décă primăriile comunale ar desvolta destulă energiă întru stirpirea scólelorŭ nepermise jidovescĭ, Maghiarii s'ar afla într'o stare și mai înfloritóre. Afară de scólele de statŭ, scóle cu limba de propunere maghiară nu se află în comitatulŭ acesta decâtŭ numai două: una maghiară-săséscă în comuna Zselyk, despre ai căreĭ locuitorĭ susține că suntŭ Maghiarĭ, cu inimă și sufletŭ unguresců, numai câtŭ confesiunea le este luterană.

Despre locuitorii din comuna Zselyk se susține, că ar fi de origine Românĭ, și Havas, ca sĕ „combată" acéstă aserțiune, ne pune înainte numele altui Românŭ, pe fostulŭ conte din Bistrița, Huniadi Zselyk, dela care dice că îșĭ tragŭ originea locuitorii acestei comune.

Ca dovédă ne spune că în acéstă comună și adĭ se află mai multe familii cu numele de Huniade. Havas, vedĭ-bine, că nu scie, orĭ nu vré sĕ scie că Huniadenii încă au fostŭ de sânge curatŭ românescŭ. Dintre scólele nemaghiare se mai află o scólă cu limba de propunere maghiară în comuna Șontalĕu (Sofalva) ai căreĭ locuitorĭ constau și din Românĭ, scóla însĕ este de confesiunea ev. reformată.

Ultimulŭ locŭ pe terenulŭ învĕțămêntului poporalŭ ilŭ ocupă în acestŭ comitatŭ — după părerea inspectorului de scóle Havas — Românii, carĭ suntŭ representațĭ la scólă prin 76% gr. cat. și 73% gr. or. Scóla o cercetéză Românii numai silițĭ. Se află însĕ și 7 scóle românescĭ întru tóte corĕspundĕtóre cerințelorŭ legei, dintre carĭ abia la 1—2 ar mai fi ceva de doritŭ în privința cualificațiunei; între aceste 7 scóle numĕră d. Havas și scóla elementară grănițĕréscă din Năsĕudŭ.

Multe din scólele gr. cat. suntŭ fórte slabe, ér causa o arată Havas: de o parte în desĕvĕrșita sĕrăciă a poporului dela sate, ér de altă parte în tendința vicarului episcopesŭ gr.-cat. (Moisilŭ), de a cresce în aceste scóle „Romanĭ după moda vechiă, carĭ sĕ nu vrea sĕ scie că și Românulŭ este cetățénŭ maghiarŭ, ci numai atâta că e Românŭ, și încă Românŭ și nu Valahŭ."

Și mai rĕu stau scólele gr. or Causa o află Havas în sĕrăcia locuitorilorŭ și în substituirea învĕțătorilorŭ cu teologĭ.

Din totŭ raportulŭ nu respiră, decâtŭ dorințe și tendințe de maghiarisare, ură de naționalitate, invidiă în contra scólelorŭ nemaghiare și érășĭ ură în contra bărbațilorŭ nostri, carĭ se interesézá de instrucția românéscă a copiilorŭ.

Băsesci, 7 Ianuariu, 1887.

Domnule Redactorŭ! Diua de 5 Ianuariu st. n. a fostŭ o di de sĕrbătóre pentru micuții scolarĭ din Băsescĭ, și anume multŭ stimatulŭ domnŭ posesorŭ din locŭ și distinsulŭ bărbatŭ George Popŭ a donatŭ micuțilorŭ scolarĭ 16 sumane, 15 căciulĭ, 20 năframe și 20 părechĭ de încălțăminte. Inpărțirea o-a făcutŭ d-sa în persónă la 3 óre după ameadĭ în scólă înaintea mai multorŭ locuitorĭ din comună și a pĕrinților. Scolarii au cântatŭ mai nainte câteva cântărĭ, după carĭ a ținutŭ ilustrulŭ donatoră o vorbire pătrundĕtóre desfășurândŭ în ea măréța sĕrbătóre a nascerei Domnului care urmédă și pe care tótă creștinătatea o așteptă cu mare dorŭ, amintindŭ în ea nascerea, viéța și iubirea cea Dumnedeiască, care o-a avutŭ cătră ómenĭ și mai alesŭ cătră copii nevinovațĭ și bunĭ cum suntŭ și ei și care iubire o-a și sigilatŭ cu mórtea sa pe cruce. Pĕtrunsŭ fiindŭ și d-sa de acéstă di măréță vĕdêndŭ mai încoio că ei frecventédă regulatŭ scóla și că pe cum e informatŭ din partea bunului lorŭ învĕțătorŭ acolo se pórtă bine și se nisuiescŭ a înainta pe cărarea cea adevĕrată însușindu-șĭ cele bune, bunulŭ Dumnedeu i-a datŭ acelŭ îndemnŭ, ca pe ei sĕ-i remunereze. A înbărbătatŭ micuțele odrasle la purtare bună, la cea mai mare sîrguință în învĕțătură, asigurându-i, că de îi vorŭ împlini sfatulŭ, de altă dată éră se va îngriji sĕ le facă dile plăcute ca acéstă de adĭ.

După aceea a urmatŭ împărțirea darurilorŭ, dândŭ fiă-căruia, după cum s'a arătatŭ că e lipsitŭ. La înpărțire s'au luatŭ în considerațiune cei orfanĭ și sĕracĭ. Se vedea în ochii micuțilorŭ bucuria când îșĭ primeau donurile.

Diua acésta măréță va rĕmâné neștérsă din inima micuțilorŭ scolarĭ și'șĭ vorŭ aduce aminte de ea câtŭ vorŭ trăi atâtŭ ei câtŭ și părinții lorŭ.

Bunătatea inimei șĭ-a arătat'o multŭ stimatulŭ d-nŭ George Popŭ și cu Simionŭ Terheșiu, studentŭ de clasa I-mă gimnasială în Blașiu, care e sĕracŭ și orfanŭ sĕ trimițêndu-i șĭ lui darŭ de Crăciunŭ 5 fl. adecă cincĭ florenĭ. v. a.

Priméscă și pe acéstă cale generosulŭ donatorŭ în numele micuțilorŭ scolarĭ și a părinților lorŭ cea mai fierbinte mulțămită. Țină-lŭ pronia divină mulțĭ anĭ sănĕtosŭ, spre bucuria scumpei familii și a întregei comune și spre bucuria scumpei nóstre națiunĭ. Dea cerulŭ sĕ se sporéscă numĕrulŭ astorfelŭ de bărbațĭ distinșĭ, căcĭ prin astfelŭ de faple arată că le zace la inimă înaintarea scumpei nóstre națiunĭ. *d.*

Ultime scirĭ.

Berlinŭ, 30 Ianuariu. — *Numirea d-lui locotenentŭ generalŭ Veldy, discipulŭ favoritŭ alŭ mareșalului de Moltke, ca guvernatorŭ alŭ Strassburgului este privită în sferele militare ca unŭ actŭ politicŭ fórte semnificativŭ în împrejurările actuale.*

Belgradŭ, 30 Ianuariu. — Regele Milanŭ va pleca în curêndŭ la Bucurescĭ. Visita ce regele Serbiei o va face regelui Românici este privită în cercurile politice ca unŭ actŭ eminamente politicŭ, avêndŭ de scopŭ d'a hotărî o acțiune comună a acestorŭ două țĕrĭ precum și rolulŭ fie-căreia în casulŭ unui conflictŭ europénŭ provocatŭ de cestiunea bulgară.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PESTA, 1 Februariu — Din incidentulŭ unei pertractărĭ disciplinare la opera r., intendantulŭ Keglevich puse pe polițiștĭ sĕ depărteze din sală pe deputatulŭ Komjathy, care funcționa ca apĕrătorŭ. Afacerea va ajunge póte în ședința de adĭ a camerei în discuțiune.

VIENA, 1 Februariu. — După cum anunță diarele, **se așteptă convocarea delegațiunilorŭ în luna Martie, în casŭ când până atuncĭ nu se va lămuri situațiunea.**

DIVERSE.

O moștenire de 640 milióne. — Sub acestŭ titlu cetimŭ în „Tablettes de Deux Chareutes," următórea, ciudată istoriă: »In 1876, unŭ Francesŭ, numitŭ Thiery murì în Veneția, după ce lăsà în depositulŭ băncei locale o sumă de 10 milióne, pe care nimenĭ nu o reclama de o camdată și care, sporită prin dobêndĭ, ajunse la unŭ capitalŭ însemnatŭ. Sub directoratulŭ lui Bonaparte, acesta primi ordinŭ d'a reclama fondurile ce aparțineau „supușilorŭ francesĭ," șĭ în cele din urmă isbutì a le ridica și a le întrebuința în cheltuelile armatei. Acum, după trecere de două secole, Statulŭ francesŭ se află dér debitorŭ alŭ familiei Thiery cu suma cifrată, și fiind-că moștenitorii necontestabilĭ îi reclamă, tesaurulŭ francesŭ va fi nevoitŭ a'i despăgubi. Calculându-se acum cifra la care se ridică în 1887 averea de 10 milióne din 1676, ajungemŭ la colosala sumă de lei 640 milióne. Lucrulŭ este fantasticŭ!"

Editorŭ: **Iacobŭ Mureșianu.**
Redactorŭ responsabilŭ **Dr. Aurel Mureșianu**

Era fără putință a nu-lŭ iubi, a nu-lŭ admira și a nu mulțămi Ceriului, pentrucă ni l'a trămisŭ sĕ ne îndulcéscă orele amare.

A sositŭ și primăvéra a cincea — carea apoi l'a și dusŭ. Când scia deja ceti fluidŭ și scia a se ruga atâtŭ de frumosŭ, încâtŭ credeamŭ că ne va cere iertare dela Dumnedeu și pentru pĕcatele nóstre, — când amŭ fi pututŭ bé cu paharulŭ fericirea, vĕdêndŭ înaintarea lui, atuncĭ, oh, atuncĭ s'a ruptŭ bobocelulŭ, și istoria a cincĭ primăverĭ, écă-o terminată.

Mĭ-aducŭ aminte, într'o séră frigurósă de érnă dăcea mititelulŭ în patŭ, bolnavŭ. In mână îșĭ ține cărticica cu ilustrațiunĭ, lângă elŭ ședea maică-sa. Băiatulŭ se ruga sĕ-i dică o doină. Maica îi dicea, dér nu gâcia pe care o voesce. In fine o-a nimeritŭ:

Nani nani copilașŭ
Dragulŭ mamei feciorașŭ,
Că mama te-a legăna
Și mama ți-a descânta.

Și mama totŭ cânta, ér la spatele copilașului stăté fiara: Difteritisulŭ. Intr'unŭ momentŭ nepăditŭ a luatŭ în brațe sufletulŭ adormitŭ și a fugitŭ cu elŭ. Doina mamei totŭ mai suna:

Că mama te-a legăna,
Și mama ți-a descânta.

In casa nóstră nu se mai aude doină, cu mititelulŭ a dispărutŭ și bucuria, numai durerea nĭ-a rĕmasŭ și frânturile de suvenire a câtorva anĭ.

Budapesta, 25 Ian. n. 1887. *P...*

Cursulŭ la bursa de Viena

din 29 Ianuariu st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5%	96 95
Rentă de hârtiă 5%	88 80
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	146.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	126 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 50
Bonurĭ rurale ungare	103.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	103 60
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 60
Bonurĭ rurale transilvane	103 60
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	116.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	120 50
Renta de hărtiă austriacă	75.65
Renta de arg. austr.	80 50
Renta de aurŭ austr.	109 20
Losurile din 1860	133.80
Acţiunile băncei austro-ungare	864 —
Act. băncei de creditŭ ung.	287.25
Act. băncei de creditŭ austr.	282.60
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	6.—
Napoleon-d'orĭ	10.07
Mărcĭ 100 împ. germ.	62 15
Londra 10 Livres sterlinge	127.60

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 16 Ianuarie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	91 1/2	92—
Renta rom. amort. (5%)	92 1/2	93 1/2
» convert. (6%)	86 1/2	87—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	35—	36—
Credit fonc. rural (7%)	101 3/4	102 1/4
» „ „ (5%)	85 1/4	86—
» » urban (7%)	99—	99 1/2
» » » (6%)	91 1/2	92 1/4
» » » (5%)	81 2/4	82 1/2
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	17.1/2	18.—
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01—	2.03—

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 1 Februariu st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.44	Vênd.	8.46
Argint românesc	»	8.40	»	8.42
Napoleon-d'orĭ	»	10 02	»	10.06
Lire turcescĭ	»	11.30	»	11.33
Imperialĭ	»	10.30	»	10.33
Galbenĭ	»	5.99	»	6 02
Scrisurile fonc. »Albina«	»	101.—	»	102.--
Ruble Rusescĭ	»	116.—	»	117.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

ABONAMENTE
la
„Gazeta Transilvaniei“

se potŭ face cu începerea dale 1 şi 15 ale fiecărei lunĭ, mai uşorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se şi posta ultimă.

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
„ şése lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ şése lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Tarifa anunţurilorŭ şi inserţiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6
Pentru inserţiunĭ şi reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de 3— 4 orĭ	10%
„ „ „ 5— 8 „	15%
„ „ „ 9—11 „	20%
„ „ „ 12—15 „	30%
„ „ „ 16—20 „	40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ	50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi postaultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS“*

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
(	—	—	—	—
Timişŭ	—	—	—	1.45
Braşovŭ (	—	—	—	—
(	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5.43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighişóra (	11.29	—	9.19	—
(	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiuşŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Cluşiu (	5.30	—	5 56	—
(	—	6.03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirişŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	--	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
(	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	--
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.4[illegible]
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	-
Fugyi-Vásárhely	—	—	9 41	2 17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	—	—	4.58	6.24	--
Cluşiu (	—	10.28	5.26	6.43	--
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 41	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 3[illegible]	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2 48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.3[illegible]	—	—	—	3.03
Sigişóra	5.12	—	—	—	3.49
Haşfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.0[illegible]	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ (	9.21	—	—	—	9.15
(	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ (	—	—	—	—	--
(	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3 14
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	12.52	—	4.50
Orăştia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3 23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4 08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9 33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulişŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovaţŭ	7.59	—	11 25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok (	8 42	—	4 52
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12 10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	4 10	5.45	--.
Aradŭ	4 30	6.—	7 04
Glogovaţŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulişŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6 28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9. 8	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	- -
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12 18	12.29	- .
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiuşŭ	1 29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6 44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3.05	—	6 4[illegible]
Petroşenĭ	3.37	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	10 07	—	6.10
Baniţa	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Haţegŭ	12 42	—	9 01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.